Loodswezen

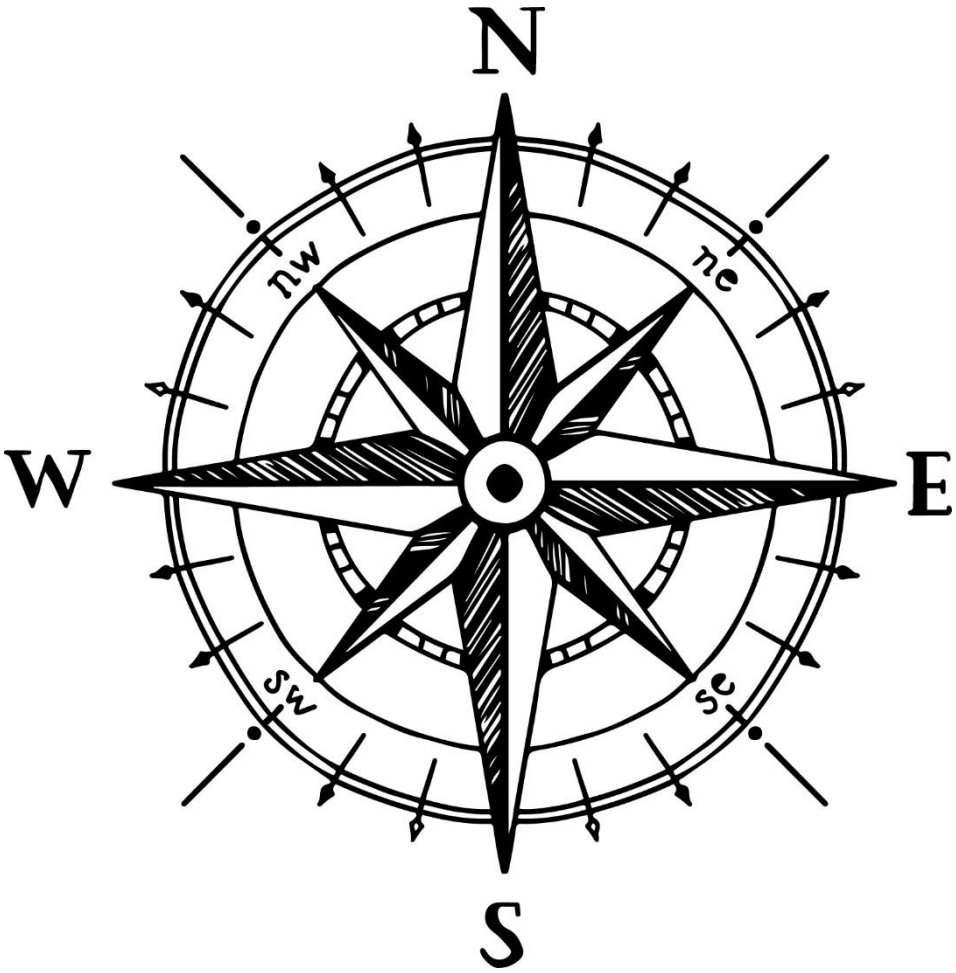

Code Goed Bestuur
Regionale Loodsencorporatie Scheldemonden

(Initiële) vaststelling door RLc-ledenvergadering op 14 februari 2018
1e update: 3 februari 2021
2e update: 9 september 2021
3e update: 14 december 2023
4e update: 16 december 2025

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4
1.1 Vertaling naar RLc Scheldemonden 6
1.2 RLc Scheldemonden binnen het Loodswezen: de organisatorische context 7
2. Principes van dialoog 11
2.1 Taak en werkwijze dialoog 11
3. Principes van bestuur 13
3.1 Taak en werkwijze RLc-bestuur 13
3.2 De voorzitter 15
3.3 Samenstelling van het RLc-bestuur Scheldemonden 16
3.4 De wijze van besluitvorming in het RLc-bestuur 16
3.5 Benoemingen in het bestuur 17
3.6 Herbenoemingen van het bestuur 17
3.7 Professionele ontwikkeling 17
3.8 Informatie en ondersteuning 18
3.9 Nevenfuncties 19
3.10 Tegenstrijdige belangen en leden van het RLc-bestuur 19
3.11 Inzicht in het bestuur 20
3.12 Klokkenluidersregeling 20
3.13 Klachtenregelingen, tuchtrecht en de Nationale ombudsman 21
4. Principes van tegenkracht 22
4.1 Taak en werkwijze tegenkracht 22
4.2 Samenstelling tegenkracht 23
4.3 Professionele ontwikkeling tegenkracht 23
4.4 Evaluatie functioneren tegenkracht 24
4.5 Tegenstrijdige belangen en leden van de regionale corporatie 24
5. Principes van beheersen 25
5.1 Risicomanagement en interne beheersing 25
5.2 (Meerjaren)begroting 26
5.3 Controllingfuncties (financieel-economisch en juridisch) 27
5.4 Interne auditfunctie 27
6. Principes van verantwoording 28
6.1 Verslaglegging, financiën en prestaties 28
6.2 Rol, benoeming, beloning en beoordeling van het functioneren van de externe accountant 29

6.3 Relatie en communicatie van de externe accountant met de organen van de publieke dienstverlener 29
7. Principes van naleving en monitoring 30

1. Inleiding

Voor u ligt de Code Goed Bestuur van de Regionale Loodsencorporatie (RLc) Scheldemonden.
Deze Code is opgesteld omdat de corporatie – als publiekrechtelijk orgaan op grond van artikel 10 van de Loodsenwet - waarde hecht aan een goed bestuur van haar organisatie. Met deze code wordt inzicht gegeven in de gewenste (organisatie) cultuur en het bestuurlijk gedrag. De volgende aspecten van ´goed publiek bestuur´ liggen hieraan ten grondslag:

- openheid en integriteit;
- participatie;
- behoorlijke contacten met belanghebbenden
- legitimiteit;
- effectiviteit & efficiency en
- verantwoording.

Bij de opstelling van deze Code heeft de 'Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners 2015' van de Handvestgroep Publiek Verantwoorden (HPV) model gestaan, alsmede de 'Handreiking operationalisering principes Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners 2015'.

De HPV was een groep bestaande uit een aantal zelfstandige bestuursorganen (ZBO's) die zich in 2000 verenigd hebben rondom een gezamenlijk opgesteld en ondertekend 'Handvest Publiek Verantwoorden'. In de loop der jaren hebben ook andere publieke dienstverleners dan zelfstandige bestuursorganen zich bij de HPV aangesloten[1].

Het Handvest Publiek Verantwoorden luidt als volgt:

De onderkenning dat transparantie, participatie en verantwoording deel uitmaken van onze intrinsieke waarde als publieke dienstverlener heeft ons ertoe gebracht dit 'Handvest Publiek Verantwoorden' op te stellen.

Transparantie
Wij vinden het vanzelfsprekend de samenleving en direct belanghebbenden actief – onder andere door middel van jaarverslag en internetsite en door overleg – inzicht te bieden in de inrichting van de organisatie, in de werkzaamheden en in de verdeling van verantwoordelijkheden. En ook in doelstellingen en beleid, aangegane verplichtingen, voornemens, handelen en presteren. De samenleving verwacht terecht dat maatschappelijke instellingen in hoge mate transparant zijn; wij onderschrijven deze gerechtvaardigde verwachting.

Participatie
Wij zijn gevoelig voor ontwikkelingen in de samenleving. Wij hechten veel waarde aan wensen en behoeften van opdrachtgevers, afnemers en partners en aan hun oordeel over de kwaliteit van onze diensten en dienstverlening. De onder andere via klanttevredenheidsmetingen en functioneel overleg met gebruikers verzamelde informatie gebruiken wij om onze dienstverlening te verbeteren. Daarnaast betrekken wij belanghebbenden – op interactieve wijze – steeds meer bij de ontwikkeling van organisatie, diensten en dienstverlening.

Kwaliteit
De kwaliteitseisen voor onze producten, diensten en dienstverlening zijn openbaar, zodat belanghebbenden kunnen weten welke service zij mogen verwachten. Wij publiceren periodiek of en in hoeverre wij aan deze eisen hebben voldaan. Daarbij maken wij bekend op welke wijze wij kwaliteit borgen en bevorderen en welke maatregelen hebben bijgedragen of zullen bijdragen aan verbetering van de service.

[1] De Handvestgroep Publiek Verantwoorden is opgeheven in 2025. Dit laat onverlet dat het Handvest Publiek Verantwoorden en de daarvan afgeleide model-'Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners', bruikbaar zijn in de praktijk.

Opdrachtgevers
Wij zorgen ervoor dat opdrachtgevers kunnen beoordelen of diensten en dienstverlening volgens overeengekomen specificaties en tegen afgesproken prijs/prestatie-verhouding worden geleverd. Wij zorgen er bovendien voor dat dit oordeel objectief kan worden getoetst. Wij adviseren opdrachtgevers gevraagd en ongevraagd over alle aspecten van onze taakuitoefening en over de effectiviteit en uitvoerbaarheid van ons beleid.

Samenleving
Wij willen effectief en doelmatig bijdragen aan het formuleren en realiseren van maatschappelijke doelstellingen op ons gebied en daarover verantwoording afleggen. Wij zorgen ervoor dat wij de overheid gevraagd en ongevraagd goed kunnen adviseren over ontwikkelingen op ons terrein.

Publiek verantwoorden
Wij opereren in een complexe en dynamische omgeving op het snijvlak van bestuur en samenleving. Onze taakuitoefening maakt ons actoren in economische en maatschappelijke (veranderings)processen. Dit brengt met zich dat wij veel aandacht besteden aan de kwaliteit van onze verbindingen met de samenleving. Niet omdat wet of voorschrift dat van ons vraagt maar omdat onze maatschappelijke positie dat eist. Wij willen zowel betrouwbaar en responsief zijn tegenover onze opdrachtgevers als tegenover het publiek waaraan wij dienstbaar zijn. Dit vereist dat wij onze relaties expliciteren en zorgvuldig, naar de normen en waarden van onze maatschappelijke omgeving, inrichten en instrumenteren.

De van dit handvest afgeleide ‘Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners (2015)’ van de HPV is opgebouwd rondom een vijftal kernprincipes, t.w.:
Dialoog, Bestuur, Tegenkracht, Beheersen en Verantwoorden.
Het publiek belang is daarbij steeds de overkoepelende drijfveer en leidend voor deze kernprincipes.

Schematisch weergegeven:

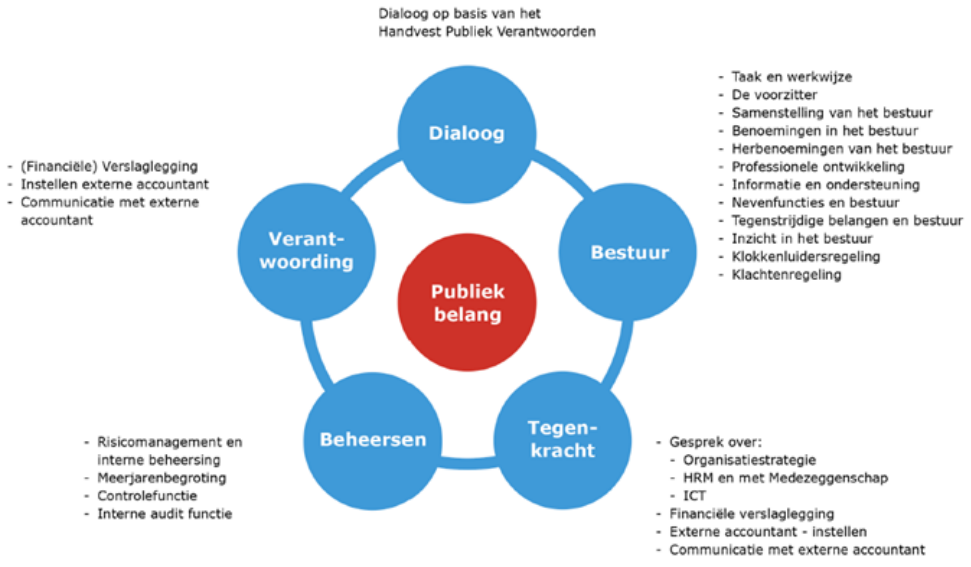

Hieronder volgt een korte toelichting op deze kernprincipes.

Dialoog
Het voeren van de dialoog met belanghebbenden over:
- de publieke dienstverlening,
- de zaken die daarvoor worden gedaan en

- de waarden die de organisatie vertegenwoordigt

is de kern van de Code Goed Bestuur.
Via deze dialoog gaan vertegenwoordigers van de organisatie en belanghebbenden met elkaar in gesprek volgens de principes van het handvest: participatie, transparantie, kwaliteit en publieke verantwoording. Het doel is om elkaar te beoordelen en van elkaar te leren.

Bestuur
Waar is het bestuur verantwoordelijk voor? Hoe kunnen besluitvorming, benoemingen en transparantie rondom het bestuur vormgegeven worden om deze verantwoordelijkheden in het licht van het publieke belang goed te borgen? Hier vindt bijvoorbeeld de klachtenregeling zijn oorsprong.

Tegenkracht
Aan de HPV-Code is de term ‘tegenkracht’ ontleend. De tegenkracht wordt ingevuld als ware het enerzijds de functie van intern toezicht en anderzijds de adviesfunctie. Het omvat ook het interne gesprek met het bestuur (een aspect van ‘checks and balances’). Dit kan al naar gelang de wettelijke mogelijkheden, rechtsvorm en ambities van de publieke dienstverlener verschillende vormen aannemen.
De in de HPV-Code beschreven principes van tegenkracht passen bij een functie die het bestuur scherp houdt, bevorderen het aangaan van het gesprek, maar bieden ook de mogelijkheid om een toezichthoudende rol in de tegenkracht te incorporeren. Er zijn verschillende vormen van ‘tegenkracht’ denkbaar.

Beheersen
Onder deze noemer komen onderwerpen naar voren rondom het thema beheersen, rondom risicomanagement en de te onderscheiden functies van controlling en auditing in de organisatie. Het zijn in feite ‘lessons learned’ uit de actualiteit rondom het besturen van semipublieke organisaties.

Verantwoorden
Bij dit kernprincipe wordt de onafhankelijkheid van de controle op de inhoud van de verantwoording beschreven. Op deze wijze wordt transparantie vormgegeven. Ook de wijze waarop dit toezicht zich verhoudt tot verschillende organen in de organisatie komt hierbij aan bod.

1.1 Vertaling naar RLc Scheldemonden
In de onderstaande hoofdstukken van de Code Goed Bestuur van de RLc Scheldemonden is aan de hand van de kernprincipes uit de modelcode van de HPV een vertaling gemaakt naar de specifieke organisatorische setting van deze RLc.

Dit document is een ´levend document´ en zal jaarlijks door het RLc-bestuur worden geëvalueerd. Wijzigingen in de Code Goed Bestuur worden ter instemming voorgelegd aan de RLc-ledenvergadering.

1.2 RLc Scheldemonden binnen het Loodswezen: de organisatorische context

Met het Loodswezen wordt het geheel van organisaties bedoeld dat zich bezighoudt met het loodsen en beloodsen van zeeschepen op de Nederlandse (in ieder geval) loodsplichtige, scheepvaartwegen en op trajecten van en naar de Vlaamse Scheldehavens. Het Loodswezen is onder te verdelen in een beroeps- en bedrijfsorganisatie. In onderstaande afbeelding is een schematische weergave van het Loodswezen opgenomen. In deze (vereenvoudigde) weergave zijn de (privaatrechtelijke) samenwerkingsverbanden met daarin de registerloodsen als de niet-beherende vennoten niet opgenomen. Deze samenwerkingsverbanden zijn zgn. stille maatschappen. Stille maatschappen treden niet naar buiten toe (zij verrichten o.a. geen rechtshandelingen) en zijn dus ook niet zichtbaar voor de buitenwereld. Vandaar dat deze maatschappen niet zijn opgenomen in onderstaande weergave.

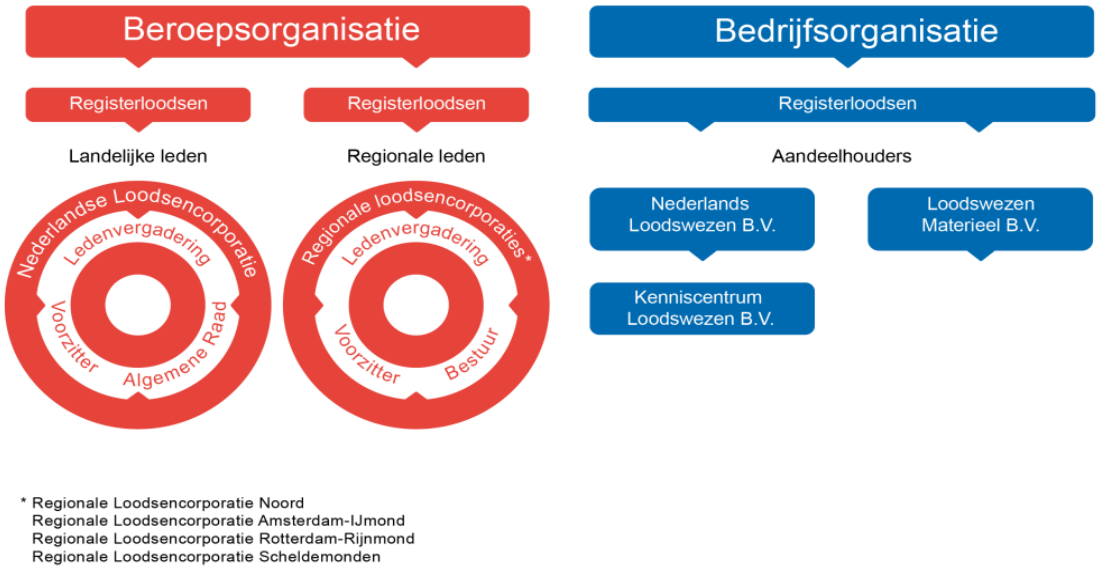

Afbeelding 1

De beroepsorganisatie

Alle registerloodsen gezamenlijk vormen de Nederlandse Loodsencorporatie (NLc). De NLc, ingesteld bij wet, is een openbaar lichaam van beroep in de zin van artikel 134 Grondwet. De NLc valt niet onder de werkingssfeer van de Kaderwet ZBO. Ze heeft een voorzitter, een Algemene Raad en een ledenvergadering (de leden zijn alle in het loodsenregister ingeschreven registerloodsen). De NLc-voorzitter vertegenwoordigt de NLc in en buiten rechte en wordt voor een termijn van maximaal vier jaar benoemd. De Algemene Raad voert het geldelijk beheer en het overige bestuur. Deze Raad bestaat uit de NLc-voorzitter en de voorzitters van de Regionale Loodsencorporaties. Naast het feit dat de NLc een openbaar lichaam van beroep is, is zij ook een erkend rechtspersoon in het hoger onderwijs. Hierdoor valt de kwaliteit van de opleiding onder de Wet hoger beroepsonderwijs en wetenschappelijk onderzoek.

Er bestaan vier regionale loodsencorporaties, namelijk: Noord, Amsterdam-IJmond, Rotterdam-Rijnmond en Scheldemonden. De registerloodsen in de betreffende regio vormen gezamenlijk de Regionale Loodsencorporatie (RLc). Een RLc is een rechtspersoon. De RLc's zijn ingesteld bij wet en zijn in genoemde volgorde gevestigd in Eemshaven, IJmuiden,

Rotterdam-Europoort en Vlissingen. Iedere RLc heeft een ledenvergadering, een bestuur en een voorzitter.

De essentie van het werk ligt in het door de registerloodsen leveren van een bijdrage in het veilig en vlot afwikkelen van het scheepvaartverkeer van en naar de Nederlandse havens en Vlaamse Scheldehavens. Echter, om uiteindelijk tot de uitvoering te komen is, naast het hebben van een korps van goed opgeleide registerloodsen, ook een kwalitatief goede en efficiënt functionerende organisatie er omheen nodig om te komen tot een doelmatige dienstverlening. De registerloodsen oefenen hun beroep uit onder bepaalde vastgestelde beroepsnormen (vastgelegd in verordeningen en nadere voorschriften/reglementen). De beroepsorganisatie is er onder andere om deze beroepsnormen vast te stellen, om zorg te dragen voor een opleiding, om een register waarin de beroepsgenoten zijn opgenomen te beheren en om beleid en/of visie te ontwikkelen en uit te voeren teneinde een verdere invulling te geven aan begrippen als een ‘goede beroepsuitoefening’ en ‘doelmatige dienstverlening’.

De bedrijfsorganisatie

Binnen het Loodswezen draait het bij de uitvoering in grote mate om het primaire proces. Het primaire proces is het loodsen van zeeschepen, 7 dagen in de week en 24 uur per dag in de vier genoemde regio’s. De daaraan ondersteunende processen zijn (grotendeels) belegd bij Nederlands Loodswezen B.V. (**NLBV**). Deze processen worden wel de PIOFACH-processen genoemd. Het gaat hier om Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Administratieve organisatie, Communicatie en Huisvesting. Met deze processen worden twee taken door NLBV verwezenlijkt. De eerste taak betreft het factureren en innen van de loodsgelden en de tweede betreft de planning en het vervoer van registerloodsen. De registerloodsen hebben hiervoor NLBV opgericht.

Daarnaast hebben zij regionale (privaatrechtelijke) samenwerkingsverbanden opgericht in de vorm van drie **stille maatschappen**, te weten: Loodsenassociatie Amsterdam-IJmond (LA-IJ), Loodsenassociatie Rotterdam-Rijnmond/Noord (LAR/N) en Loodsenassociatie Scheldemonden (LAS), waarvan NLBV steeds de beherend vennoot is. De registerloodsen zijn de niet-beherende vennoten (of maten in de maatschap). Om te komen tot een efficiënte wijze van het uitvoering geven aan een doelmatige dienstverlening werken de registerloodsen samen. Gezamenlijk zijn de registerloodsen, als (enige) aandeelhouders, ook eigenaar van NLBV. Het zijn van vennoot in een (stille) maatschap maakt van de registerloods een ondernemer.

NLBV faciliteert de registerloodsen met allerlei facilitaire diensten ten behoeve van hun (individuele) beroepsuitoefening. NLBV heeft geen enkele bemoeienis of taak (formeel of materieel) met de feitelijke beroepsuitoefening van de registerloodsen; deze geschiedt uitsluitend door de individuele registerloodsen als zelfstandig en autonoom beroepsbeoefenaar.

NLBV heeft ten doel ‘het verlenen van diensten ten behoeve van het loodsen van zeeschepen, zomede al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alsook het deelnemen in, het voeren van beheer over en het financieren van andere ondernemingen’. Uit deze (statutaire) doelstelling en met name uit de bewoordingen “het verlenen van diensten ten behoeve van het loodsen van zeeschepen” blijkt, dat NLBV uitsluitend facilitaire diensten verleent. Feitelijk doet zij dit onder meer door het verzorgen van het vervoer van loodsen.

Ook is NLBV, ter uitvoering van een wettelijk voorschrift, belast met de inning (waaronder de facturatie) van de loodsgelden. Voor het innen van de loodsgelden zijn op maat ingerichte administratieve systemen aangeschaft. De inrichting van de administratieve systemen van NLBV voldoet aan de heersende norm. Volgens artikel 15a, tweede lid, van de Scheepvaartverkeerswet, is het door de kapitein te betalen loodsgeld (ingevolge artikel 15, eerste lid, van de Scheepvaartverkeerswet), verschuldigd aan de door de Algemene Raad van de NLc aangewezen organisatie. De Algemene Raad van de NLc heeft daartoe, bij besluit van 12 september 1995, de organisatie NLBV aangewezen. Met het (factureren en) innen van loodsgelden voert NLBV derhalve een wettelijk opgelegde verplichting uit en dat maakt NLBV tot een een zgn. RWT: een Rechtspersoon met Wettelijke Taak.

Het juridisch eigendom van de loodsvaartuigen berust bij Loodswezen Materieel B.V. (**LMBV**). De registerloodsen zijn, zoals ook bij NLBV, vennoot en aandeelhouder van deze BV. De aandelen van NLBV en LMBV zijn geheel en enkel en alleen in het bezit van de actieve registerloodsen/leden van de maatschappen (ieder van hen houdt twee aandelen NLBV en één aandeel LMBV).

De Bestuursraad

De Bestuursraad is het afstemmingsplatform, waarin de leden van de Algemene Raad en de directeur van NLBV[2] periodiek bij elkaar komen. Binnen dit overleg worden onderwerpen onderling besproken en afgestemd die een landelijk karakter dragen, zoals het kostentoerekeningssysteem, het tariefvoorstel, vlootbeheer, opleidingen, de voorbereiding van de NLc-ledenvergaderingen en/of de Gezamenlijke Vergadering van Vennoten en/of de algemene vergadering van aandeelhouders, de (investerings)begrotingen en jaarrekeningen. Het doel van de afstemming in de Bestuursraad is om te voorkomen dat een beslissing in het ene (bestuurs)orgaan leidt tot ongewenste consequenties in een ander (bestuurs)orgaan en om het functioneren van NLBV in de regio's zo optimaal mogelijk te laten zijn. Binnen dit afstemmingsplatform wordt gezocht naar een zo breed mogelijk draagvlak, echter met behoud van de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de deelnemers.

De landelijke en regionale vergaderingen

Ten minste tweemaal per jaar vinden de volgende landelijke vergaderingen plaats:

- NLc-ledenvergadering;
- Gezamenlijke Vergaderingen van Vennoten (GVvV; de vennoten van drie stille maatschappen komen dan gezamenlijk bijeen);
- Algemene Vergadering van aandeelhouders (AV) NLBV en
- Algemene Vergadering van aandeelhouders (AV) LMBV.

In de NLc-vergaderingen worden landelijke onderwerpen besproken en (zo nodig) vastgesteld, waaronder bijvoorbeeld het kostentoerekeningssysteem, het tariefvoorstel en vindt de vaststelling van de bestuurlijke en financiële begroting en verantwoording van de NLc plaats. In de GVvV wordt de begroting of het jaarverslag, opgesteld door NLBV vanuit haar rol als beherend vennoot, van het gemeenschappelijke vermogen en de gemeenschappelijke exploitatie vastgesteld.

[2] De samenstelling en de 'spelregels' van de Bestuursraad zijn vastgelegd in het Bestuursstatuut Loodswezen 2022, d.d. 1 mei 2022.

In de AV van NLBV worden de jaarstukken van de zelfstandige vennootschap NLBV besproken en vastgesteld. In de AV van LMBV gebeurt datzelfde voor de jaarstukken van de zelfstandige vennootschap LMBV.

Ten minste tweemaal per jaar vinden de volgende regionale vergaderingen plaats:

- RLc-ledenvergadering Scheldemonden
- Maatschapsvergadering (Loodsenassociatie Scheldemonden - LAS)

In een RLc-ledenvergadering wordt onder meer de begroting en de jaarrekening van de RLc besproken en vastgesteld evenals het gewenste aantal op te leiden nieuwe registerloodsen voor de regio Scheldemonden. In een maatschapsvergadering worden onder meer de begroting en de jaarrekening van de maatschap besproken en vastgesteld, alsmede voorstellen tot wijziging van de inzetregels van loodsen binnen de LAS.

De Raad van Commissarissen van NLBV

In de statuten van de NLBV is de rol van een Raad van Commissarissen geregeld. De Raad van Commissarissen is momenteel drie hoofdig en is samengesteld met personen die beschikken over kennis van politiek-bestuurlijke verhoudingen en kennis vanuit het bedrijfsleven. De Raad van Commissarissen van NLBV houdt toezicht op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in NLBV. Tevens staat zij de directie met raad terzijde. Zij wordt voorzien van de noodzakelijke gegevens om haar taak te kunnen uitoefenen.

Bij het Loodswezen strekt de rol van de Raad van Commissarissen zich verder uit dan enkel het toezicht op het beleid van de directie van NLBV. De Raad van Commissarissen wordt binnen het Loodswezen door de Algemene Raad van de NLc op hoofdlijnen geïnformeerd over het door haar voorgenomen en uit te voeren beleid[3]. Daarnaast houdt de Raad van Commissarissen op grond van artikel 23 van de Maatschapsovereenkomsten toezicht op het beleid van de commissie genoemd in artikel 19, lid 5 van de Maatschapsovereenkomsten (hierna: ‘commissie artikel 19’). Zij kan onder meer op basis van het voorgenomen beleid van de ‘commissie artikel 19’ een schriftelijk advies doen toekomen aan de vergadering van vennoten ten aanzien van onderwerpen genoemd in artikel 10, tweede lid, van de Maatschapsovereenkomsten[4].

De bedrijfs- en beroepsorganisatie zoals hierboven uiteengezet, hebben geen enkele taak of rol (formeel of materieel) ten aanzien van de formele en feitelijke dienstverlening van de registerloodsen. Deze is - zoals reeds eerder aangegeven - belegd bij de individuele registerloodsen. Er is wel een gezamenlijk doel, namelijk het voorzien in een doelmatige dienstverlening. Om dit doel te bereiken geven de organisatie en het korps vanuit een kostendekkend tarief op een efficiënte wijze invulling aan alle opgedragen en daarbij behorende taken.

[3] Zie: artikel 3, lid 3 van het Bestuursstatuut Loodswezen 2022
[4] Zie: artikel 3, lid 4 van het Bestuursstatuut Loodswezen 2022

2. Principes van dialoog

2.1 Taak en werkwijze dialoog

Principe:
Er wordt op basis van het Handvest Publiek Verantwoorden een dialoog met de belanghebbenden van de publiek dienstverlener gevoerd. Een dialoog gebaseerd op wederzijds begrip van elkaars belang. Het bestuur maakt actief gebruik van de dialoog met belanghebbenden om het functioneren en de samenwerking van de publieke dienstverlener in de maatschappelijke, institutionele en professionele omgeving te blijven verbeteren. Het bestuur heeft de verantwoordelijkheid zeker te stellen dat de dialoog met alle betrokken belanghebbenden plaatsvindt en wederzijds tevreden stelt. Onderdeel daarvan is dat kaders van de dialoog bij alle deelnemers bekend zijn. Om mogelijkheden en wederzijdse verwachtingen van de dialoog te verhelderen (HPV).

De RLc Scheldemonden kent diverse structurele overleggremia waarbinnen de loodsdienstverlening wordt besproken en geëvalueerd. Voorbeelden van deze overlegorganen waarbij een (of meerdere) vertegenwoordiger(s) van het RLc-bestuur aanwezig is/zijn, zijn:

- Ledenvergadering van de RLc Scheldemonden
- SOLOS-werkgroep (Samenwerkend Overleg Loodsdiensten Scheldemonden)
- SOLOS-MT GNB (Managementteam Gemeenschappelijk Nautisch Beheer, voorheen: Scheldedirecteuren vergadering)
- Commissie Nautische Veiligheid Scheldegebied (evaluatie incidenten, ter lering)
- Business Advisory Board van North Sea Port
- Werkgroep Geïntegreerd Verkeers Management Antwerpen (overleg ketenpartners, incl. GNA)
- Werkgroep Geïntegreerd Verkeers Management North Sea Port (overleg ketenpartners, incl. GNA)
- Werkgroep Marifoon blokindeling rivier
- Werkgroep Marifoon blokindeling KGT
- Gemeenschappelijk Nautisch Platform
- Werkgroep TGS/TGO (Terneuzen-Gent-Sluis/Terneuzen-Gent-Operationeel)
- Werkgroep LOA
- Werkgroep Navigatie Ondersteunende Middelen
- Haven Neutraal Platform, incl. Werkgroep Ketenpartners (inzake data-deling in de Schelderegio)
- Werkgroep optimalisatie ketenwerking (holistische planning; PoAB/NSP)

Naast deelname aan bovengenoemde regionale overleg- en evaluatiegremia wordt tweejaarlijks (landelijk) een klanttevredenheidsonderzoek georganiseerd onder de afnemers van de loodsdienstverlening (bij kapiteins van geloodste schepen, havens, terminals en agenten). De Rijkshavenmeesters worden tweejaarlijks geïnterviewd en bevraagd over de loodsdienstverlening in hun havengebied. Eén en ander vindt plaats in het kader van de kwaliteitsmonitoring- en rapportage op grond van de Wet Markttoezicht registerloodsen.

Met de komst van GVM Antwerpen en GVM NSP wordt er maandelijks overleg gevoerd tussen de havens, ketenpartners en GNA, waarbij de dienstverlening in het algemeen, met inbegrip van de dienstverlening van de loodsdiensten, wordt besproken.

Op deze wijze bereikt het RLc-bestuur dat zij op een breed terrein de dialoog over de loodsdienstverlening aangaat met de maatschappelijke, institutionele en (*externe*) professionele omgeving. Signalen uit bovengenoemde overleggremia en de uitkomsten van het klanttevredenheidsonderzoek onder de afnemers van onze dienstverlening, worden gebruikt om onze dienstverlening doorlopend te evalueren.
Door op deze wijze de dialoog te voeren is het RLc-bestuur grondig geïnformeerd over de belangrijkste regionale thema's en/of zorgen van de belanghebbenden van de loodsdienstverlening en de informatie die uit de overleggremia komt wordt tevens gedeeld met de overige corporatieleden tijdens de ledenvergaderingen. Op hun beurt kunnen laatstgenoemden het RLc-bestuur te allen tijde (blijven) bevragen over de wijze waarop het RLc-bestuur met de verkregen informatie omgaat.

Daarnaast organiseert het RLc-bestuur bijeenkomsten met registerloodsen, ofwel: met de *interne* professionals (Maritiem Overleg), waarbij soms externen (experts) als spreker worden uitgenodigd ten behoeve van informatievoorziening naar de registerloodsen. Tevens worden periodiek zgn. 'ronde tafel gesprekken' georganiseerd tussen bestuursleden en individuele registerloodsen: tijdens deze gesprekken worden de deelnemers in de gelegenheid gesteld vragen te stellen over alle zaken die de beroepsorganisatie aangaan en worden zij uitgenodigd om suggesties te doen ter verbetering.
Op deze wijze wil het RLc-bestuur zich laten informeren door individuele registerloodsen over hoe zij de wijze van (publiekrechtelijke) dienstverlening binnen de regionale corporatie ervaren en welke verbeterpunten zij zien. De uitkomsten van deze bijeenkomsten worden eveneens gedeeld tijdens de ledenvergaderingen en kunnen input vormen voor voorstellen van de kant van het bestuur dan wel individuele corporatieleden.

Toetsing van de waardering van de dialoog die het RLc-bestuur aangaat met haar belanghebbenden bij de loodsdienstverlening in de regio, vindt (nog) niet plaats.

3. Principes van bestuur

3.1 Taak en werkwijze RLc-bestuur

> ***Principe***
> *Elke publieke dienstverlener wordt bestuurd door een goed bestuur, dat collectief verantwoordelijk is voor het succes op de lange termijn van de organisatie (HPV).*

Het RLc-bestuur is op grond van artikel 12 en 13 van de Loodsenwet (Lw) verantwoordelijk voor het geldelijk beheer en het overig bestuur van de regionale corporatie en heeft in het bijzonder tot taak:

a. met betrekking tot het beroep van registerloods:
   1°. er voor zorg te dragen dat er steeds voldoende personen worden opgeleid;
   2°. het bevorderen van een behoorlijke beroepsuitoefening[5];
   3°. het geven van voorlichting over onderwerpen die voor de registerloods van belang zijn[6];

b. het verzorgen van een opleiding en het leveren van een aandeel bij het afnemen van examens ter uitvoering van de krachtens artikel 10, tweede lid, onderdeel b, van de Scheepvaartverkeerswet gestelde regels; en

c. het voorbereiden van ledenvergaderingen.

Het RLc-bestuur vergadert maandelijks. De regionale ledenvergaderingen vinden 3-4 x per jaar plaats.

Het RLc-bestuur stelt binnen de kaders van bovengenoemd takenpakket een meerjarenbeleidsplan op (strategische doelen) dat ter instemming wordt voorgelegd aan de regionale ledenvergadering. Jaarlijks wordt dit beleid geëvalueerd door het RLc-bestuur en zo nodig bijgesteld. Bijstellingen worden wederom ter instemming voorgelegd aan de ledenvergadering.

Jaarlijks dient het RLc-bestuur een voorstel in bij de ledenvergadering met betrekking tot het aantal nieuw op te leiden registerloodsen in de regio (art. 12, a onder 1º Lw) in het belang van de continuïteit van de loodsdienstverlening op langere termijn.

Het RLc-bestuur stelt jaarlijks een begroting op voor de RLc en deze wordt ter instemming voorgelegd aan de ledenvergadering.

Het RLc-bestuur treedt momenteel niet op als werkgever hoewel de mogelijkheid daartoe wel bestaat: kantoorpersoneel en personeel van de varende dienst in de regio zijn in dienst van NLBV of de NLc; het RLc-bestuur beoordeelt derhalve momenteel ook niet het functioneren van ‘het management’.

De aansturing van kantoor- en varend personeel in de regio Scheldemonden vindt - afhankelijk van de functie - hiërarchisch gezien plaats door management van NLBV of de voorzitter NLc. Echter, voor een zestal functies[7] is de functionele (lees: dagelijkse) aansturing in handen van de voorzitter van de RLc of het Bestuurslid/Manager Operaties.

---

[5] Voor zover daarin niet is voorzien door de algemene raad krachtens artikel 9, eerste lid, onderdeel a, onder 3º of 5º Lw.

[6] Idem.

[7] Dit betreft: de regiocontroller, de regionaal stafmedewerker beleid en juridische zaken, het hoofd loodsdienstcoördinatie, het hoofd opleidingen en trainingen, het hoofd varende dienst en het hoofd secretariaat.

Bij de besluitvorming door het RLc-bestuur staat te allen tijde het belang van de publieke dienstverlening voorop en waakt zij over het bevorderen van een behoorlijke beroepsuitoefening door de corporatieleden waaronder tevens gevat wordt het zo nodig treffen van maatregelen om een behoorlijk beroepsuitoefening te borgen. Daarbij behoort ook het geven van de noodzakelijke voorlichting c.q. informatievoorziening over onderwerpen die voor de beroepsuitoefening van belang zijn. Voorbeelden van deze voorlichting zijn de uitgifte van de wekelijkse e-brief, de uitgifte van zgn. berlo's, het periodiek voeren van Maritiem Overleg met de loodsen in de regio en het beheer van de Kennisbank.

Het RLc-bestuur heeft een wettelijk omschreven takenpakket (zie hierboven) op basis waarvan zij zelfstandig besluiten mag nemen. De bepalingen uit de Algemene wet bestuursrecht zijn daarop onverkort van toepassing.
Omwille van het draagvlak onder de leden van de RLc worden besluiten van het bestuur – zeker wanneer deze verstrekkende consequenties hebben ten aanzien van de leden van de corporatie – veelal vooraf geconsulteerd in de ledenvergadering van de RLc. Een dergelijk consultatie doet geen afbreuk aan de zelfstandige beslissingsbevoegdheid/verantwoordelijkheid van het RLc-bestuur in de uitoefening van haar wettelijk vastgelegd taak.

Het RLc-bestuur heeft in het belang van de borging van een goede beroepsuitoefening de werkprocessen rondom het beroep van registerloods omschreven volgens de International Standard of Pilot Organisations (ISPO). Sinds 2014 is RLc-Scheldemonden in het bezit van het ISPO-certificaat. Deze processen wordt jaarlijks intern en extern geaudit en om de vijf jaar vindt de beoordeling voor hercertificering plaats door een onafhankelijk auditbureau.

Alvorens een registerloods enige dienst als registerloods mag uitoefenen, dient hij/zij de navolgende eed (belofte) af te leggen:

> *'Ik zweer, (beloof), dat ik in de uitoefening van mijn diensten als registerloods mij stipt zal gedragen naar de bestaande of nader uit te vaardigen regels, verordeningen en nadere voorschriften betreffende mijn beroepsuitoefening als registerloods en dat ik voorts als registerloods zal handelen, zoals een goed registerloods schuldig is te doen.'*

Op landelijk niveau (NLc) zijn diverse verordeningen vastgesteld betreffende de beroepsuitoefening. Daarnaast zijn op regionaal niveau nadere voorschriften en reglementen aangaande de beroepsuitoefening vastgesteld door het RLc-bestuur (en door de regionale ledenvergadering op voorstel van het RLc-bestuur[8]).
De ledenvergadering van de regionale corporatie heeft op voorstel van het RLc-bestuur richtlijnen voor gebruik van social media vastgesteld.

Een registerloods is bij wet onderworpen aan tuchtrechtspraak bij enige overtreding van een verordening of van krachtens een verordening gegeven nadere voorschriften. Naast de algemene raad of een belanghebbende die rechtstreeks in zijn belang is getroffen, kan ook het RLc-bestuur zelf een zaak aanhangig maken bij het tuchtcollege loodsen.

[8] In het laatste geval betreft dit: het vergaderreglement van de ledenvergadering RLc Scheldemonden.

Middels genoemde eedaflegging, verordeningen/nadere voorschriften/reglementen en de social media-code is invulling gegeven aan de (ethische) normstelling en standaarden omtrent de verplichtingen voor de leden van de regionale corporatie aangaande hun beroepsuitoefening. Het wettelijk vastgelegde tuchtrecht biedt het instrumentarium ter eventuele correctie van de individuele leden van de beroepsgroep. Voor wat betreft het systeem van tuchtrechtspraak wordt op deze plaats volstaan met een verwijzing naar hoofdstuk VII Lw.

Op landelijk niveau is in oktober 2018 in overleg met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat[9] en het Ministerie van Financiën een vertaling gemaakt van het zgn. 'Normenkader financieel beheer voor instellingen met een publiek belang' ten behoeve van het Nederlands Loodswezen.

Tot slot: het individuele bestuurslid neemt beslissingen altijd in het belang van het loodswezen als publieke dienstverlener en verschuilt zich dan ook ten aanzien van zijn verantwoordelijkheid niet achter de collectieve aanduiding 'RLc-bestuur'.

3.2 De voorzitter

Principe:
De voorzitter van het bestuur is verantwoordelijk voor de leiding van het bestuur en zorgt voor het gepast en effectief functioneren van het gehele bestuur (HPV).

De voorzitter van het RLc-bestuur wordt op grond van artikel 12 Lw gekozen door de leden van de regionale corporatie voor een zittingsduur van ten hoogste vier jaren. Daarna is - na verkiezing onder de leden van de regionale corporatie - herbenoeming voor een volgende termijn van ten hoogste vier jaren mogelijk.

De voorzitter stelt in samenspraak met de secretaris de agenda voor de bestuursvergadering op. Hiervoor wordt een vast format gehanteerd en vormt de wettelijk vastgelegde taakuitoefening van het RLc-bestuur de basis.
De voorzitter leidt de RLc-bestuursvergadering en draagt er zorg voor dat alle bestuursleden hun zienswijze ten aanzien van de geagendeerde onderwerpen in een collegiale en professionele sfeer naar voren kunnen brengen. Ook worden de bestuursleden in staat gesteld om zelf agendapunten ter bespreking aan te dragen.
Alle bestuursleden hebben toegang tot de portal van de RLc-bestuursvergadering waarlangs digitale weg alle voor de bestuursleden relevante informatie wordt gedeeld. Daarbij wordt gestreefd naar maximale openheid van informatieverstrekking op het terrein van inkomende en uitgaande post, teneinde de bestuursleden zo optimaal mogelijk en doorlopend te informeren in de periode gelegen tussen de bestuursvergaderingen. De voorzitter is daarnaast altijd telefonisch bereikbaar om op verzoek van bestuursleden (of andere corporatieleden) nadere informatie te verstrekken.

De voorzitter vertegenwoordigt de regionale corporatie in en buiten rechte, hetgeen betekent dat hij de corporatie vanuit zijn bestuursfunctie wettelijk gezien kan binden (bv. door het

[9] Destijds: Ministerie van Infrastructuur en Milieu

tekenen van contracten) en daarnaast in voorkomende gevallen optreedt als aanspreekpunt en boegbeeld van de corporatie.

3.3 Samenstelling van het RLc-bestuur Scheldemonden

Principe:
Het bestuur is in staat zijn verplichtingen en verantwoordelijkheden goed uit te voeren. Daarbij is een goede balans binnen het bestuur van kennis van de organisatie en omgeving, ervaring en onafhankelijkheid van belang om verplichtingen en verantwoordelijkheden ten aanzien van de publieke taak gepast en effectief uit te voeren (HPV).

Het bestuur van RLc Scheldemonden bestaat uit de voorzitter van de RLc (zie hierboven) en tenminste twee en ten hoogste zes leden aangezien de RLc Scheldemonden meer dan honderd leden telt (zie artikel 12 Lw).
In de regio Scheldemonden is daaraan invulling gegeven door benoeming van 5 bestuursleden en 2 plaatsvervangend bestuursleden (naast de regionale voorzitter). Leden van de regionale corporatie kunnen zich verkiesbaar stellen voor een bestuursfunctie en de bestuursleden, alsmede hun plaatsvervangers, worden benoemd voor een termijn van ten hoogste vier jaren. Het rooster van aftreden is opgenomen in het RLc-jaarverslag en op de corporate website.
Leden van het RLc-bestuur vervullen verschillende bestuurstaken: zij vertegenwoordigen de regionale corporatie in een groot aantal overleggremia (zie onder 1.)

3.4 De wijze van besluitvorming in het RLc-bestuur

Binnen het RLc-bestuur bestaat altijd het streven om besluiten te nemen op basis van consensus. Dit betekent dat onderwerpen veelal uitvoerig worden besproken, waarbij over en weer de argumenten worden gedeeld en vervolgens gezocht wordt naar gezamenlijke overeenstemming/een gezamenlijk standpunt. Op deze wijze komen verreweg de meeste RLc-bestuursbesluiten tot stand, zonder dat er binnen het bestuur een (formele) stemming plaatsvindt. De bestuursleden zijn het dan populair gezegd ‘allemaal met elkaar eens’ en daarmee is dan een bestuursbesluit tot stand gekomen, dat tevens wordt vastgelegd.
Wanneer echter onder de RLc-bestuursleden geen consensus kan worden bereikt - en dat is zoals gezegd zeldzaam - vindt een stemming plaatst onder de bestuursleden en vindt besluitvorming plaats bij meerderheid van stemmen. Bij het staken van de stemmen heeft de voorzitter de doorslaggevende stem. Een minderheidsstandpunt van een bestuurslid kan worden opgenomen in de notulen van de RLc-bestuursvergadering; dit is dan in feite een soort stemverklaring zoals we die eveneens kennen in de RLc-ledenvergadering.

Over de rol van de plaatsvervangende bestuursleden merken wij nog het volgende op.
Het RLc-bestuur van de regio Scheldemonden bestaat - zoals hierboven in paragraaf 3.3. uiteengezet - uit de voorzitter, vijf bestuursleden en twee plaatsvervangende bestuursleden. Deze twee plaatsvervangende bestuursleden nemen zoveel als mogelijk deel aan de RLc-bestuursvergaderingen, ook als zij niet een plaatsvervangende rol vervullen in verband met afwezigheid van een RLc-bestuurslid. De reden hiervoor is dat de plaatsvervangende bestuursleden op deze wijze doorlopend op de hoogte blijven van de verschillende dossiers en daardoor - indien nodig - snel hun officiële plaatsvervangende rol kunnen innemen.

Voor de plaatsvervangende bestuursleden geldt dat zij niet aan een stemming deelnemen indien zij niet hun officiële plaatsvervangende rol vervullen in het bestuur (zoals hierboven beschreven betreft dit dan een stemming die plaatsvindt indien geen consensus kan worden bereikt over een te nemen besluit). Indien het plaatsvervangende bestuurslid wel zijn officiële plaatsvervangende rol vervult in het RLc-bestuur in verband met afwezigheid van een bestuurslid, mag hij deelnemen aan stemming in het RLc-bestuur.

3.5 Benoemingen in het bestuur

Principe:
Er is een formele, grondige en transparante procedure voor de benoeming van nieuwe leden van het bestuur (HPV).

Bij wet is de benoeming van bestuursleden van een RLc geregeld (uit en door de leden van de RLc). Het vergaderreglement van de RLc Scheldemonden beschrijft nauwgezet de procedure van kandidaatstelling voor de functie van voorzitter RLc, het RLc-bestuurslid en de plaatsvervangende bestuursleden, alsmede de wijze waarop de stemming over de kandidatuur plaatsvindt.

De kandidaatstellings- en benoemingsprocedure is vastgelegd in het vergaderreglement van de RLc.

3.6 Herbenoemingen van het bestuur

Principe:
Alle leden van het bestuur kunnen na één termijn worden herbenoemd na een positieve beoordeling van het functioneren in de achterliggende periode. Dit op basis van een formele evaluatie van de prestaties, de herbenoeming wordt gerechtvaardigd door de bewezen prestaties en de betrokkenheid van het betreffende bestuurslid (HPV).

Herbenoeming van RLc-bestuursleden ligt geheel in handen van de leden van de corporatie: zij bepalen of een corporatielid dat zich verkiesbaar stelt voor herbenoeming ook daadwerkelijk herbenoemd wordt.
De zittingstermijn voor de regionale voorzitter en de overige bestuursleden (en plaatsvervangers) bedraagt ten hoogste vier jaren met de mogelijkheid van herbenoeming voor een volgende termijn. Hoewel formeel gezien hiervoor geen beperkingen bestaan hanteert de RLc Scheldemonden de beleidslijn dat de zittingsduur van een bestuurder op eenzelfde bestuursfunctie gelimiteerd is tot twee maal vier aaneengesloten jaren.

3.7 Professionele ontwikkeling

Principe:
Alle leden van het bestuur dienen vanaf indiensttreding en gedurende hun dienstverband verzekerd te zijn van voldoende opleiding en het regelmatig bijwerken van de noodzakelijke kennis en kunde (HPV).

RLc-bestuursleden worden verkozen door en uit de corporatie; deze bestaat uitsluitend uit registerloodsen die allen – aanvullend op een nautische Hbo-opleiding - de Opleiding tot Registerloods dan wel de Masteropleiding Maritime Piloting met goed gevolg hebben afgerond. Naast verplichte trainingen in het kader van de reguliere bevoegdheidsopbouw en aanvullende opleidingen in het kader van specialisaties van registerloodsen, worden door het RLc-bestuur herhaaltrainingen aangeboden, waardoor de registerloodsen - als zelfstandige beroepsbeoefenaar - hun noodzakelijke kennis en kunde kunnen bijhouden/bijwerken.

Vanaf 2019 is het systeem van Permanente Educatie ingevoerd met een landelijke en een regionale component. In het landelijk gedeelte zullen regio overschrijdende onderwerpen behandeld worden die loodswezen-breed gelden, zoals bijvoorbeeld de persoonlijke veiligheidstraining en onderwerpen ten aanzien van Maritieme Resource Management (MRM). De landelijke onderdelen hebben hun grondslag in IMO resoluties (IMO A.960). De regionale permanente educatie heeft een regionaal karakter en de onderwerpen die daar behandeld worden sluiten aan op de zelfstandige beroepsuitoefening als registerloods in de regio. Hierbij wordt invulling gegeven aan het ontwikkelen van regionale kennis als gevolg van lokaal onderzoek, bijscholing op het gebied van navigatie-ondersteunende middelen en additionele simulator training.

RLc-bestuursleden worden - aanvullend op bovenstaande opleidingen/trainingen - in de gelegenheid gesteld om modules te volgen uit de (landelijk) georganiseerde Bestuurderscursus. Deze cursus ondersteunt nieuwe bestuursleden bij het vervullen van hun rol als bestuurder. De Bestuurderscursus omvat momenteel de volgende vijf modules: Professioneel vergaderen, Begrotingscyclus en jaarrekening, Wet- en regelgeving, Organisatiekunde en Public affairs en mediatraining.
Naast deze landelijk georganiseerde bestuurderscursus kent RLc-Scheldemonden nog een regionale introductiecursus voor nieuwe bestuursleden. Daarin wordt specifiek aandacht besteed aan de werkwijze in de regio en aan lopende, regio specifieke dossiers.

3.8 Informatie en ondersteuning

Principe:
Het bestuur verkrijgt tijdig juiste informatie die het bestuur nodig acht voor het uitoefenen van haar functie (het besturen van de organisatie) in een vorm en van een voldoende kwaliteit om in staat te zijn verantwoordelijkheden te vervullen (HPV).

Zoals hierboven reeds aangegeven hebben alle bestuursleden (en plaatsvervangers) digitaal (via de portal) toegang tot alle benodigde informatie om de functie goed te kunnen uitoefenen. Daarnaast informeert de regionale voorzitter actief alle bestuursleden over belangrijke onderwerpen in de periode gelegen tussen twee bestuursvergaderingen.
Bestuursleden ontvangen - indien gewenst - ondersteuning van kantoorpersoneel in de regio.

De leden van de corporatie, die als ‘tegenkracht‘ fungeren voor het RLc-bestuur, worden ter voorbereiding op regionale ledenvergaderingen voorzien van juiste en volledige informatie. De wijze van toezending van informatie is neergelegd in het Vergaderreglement van de RLc Scheldemonden. Ook wordt tijdens regionale ledenvergaderingen aanvullende informatie door

de regionale voorzitter verstrekt. Daar waar nodig en noodzakelijk geacht verstrekt de voorzitter ook tussentijds informatie aan de leden van de corporatie.

3.9 Nevenfuncties

Principe:
Een bestuurder vervult geen nevenfuncties die ongewenst zijn met het oog op een goede vervulling van zijn functie als bestuurder van de publieke dienstverlener. Alle nevenfuncties van een bestuurder, anders dan uit hoofde van zijn functie als bestuurder van de organisatie, worden door de bestuurder openbaar gemaakt (HPV).

Een RLc-bestuurslid vervult geen nevenfuncties die ongewenst zijn met het oog op een goede vervulling van zijn functie als bestuurder van de regionale loodsencorporatie Scheldemonden. De nevenfuncties van een RLc-bestuurslid, anders dan uit hoofde van zijn functie als bestuurder van de regionale corporatie, dienen gemeld te worden door een (aspirant-) bestuurslid en te worden opgenomen in een (regionaal) register en gepubliceerd op de regiosite van de regio Scheldemonden, onderdeel van de corporate website van het Nederlands Loodswezen (www.loodswezen.nl).
De meldingsprocedure en het nevenfunctieregister zijn sinds 2018 operationeel en dit register is gepubliceerd op de genoemde regiosite Scheldemonden.

3.10 Tegenstrijdige belangen en leden van het RLc-bestuur

Principe:
Elke vorm en schijn van belangenverstrengeling tussen de publieke dienstverlener en leden van het bestuur wordt vermeden. Er worden geen besluiten genomen waarbij tegenstrijdige belangen en/of voordelen van leden van het bestuur spelen, die van materiële betekenis zijn voor de organisatie en/of voor de betreffende leden (HPV).

Elke vorm en schijn van belangenverstrengeling tussen de publieke dienstverlener en individuele leden van het RLc-bestuur dient te worden vermeden. Er worden geen besluiten genomen waarbij tegenstrijdige belangen en/of voordelen van leden van het RLc-bestuur spelen, die van materiële betekenis zijn voor de organisatie en/of voor de betreffende leden.

Een lid van het RLc-bestuur meldt een (potentieel) tegenstrijdig belang dat van betekenis is voor de organisatie en/of voor zichzelf terstond aan de voorzitter van de regionale corporatie en verschaft daarover alle relevante informatie, inclusief de voor de situatie relevante informatie inzake zijn echtgenoot, geregistreerde partner of een andere levensgezel, pleegkind en bloed- en aanverwanten tot in de tweede graad.
Indien de voorzitter van de corporatie een (potentieel) tegenstrijdig belang heeft dat van betekenis is voor de organisatie en/of voor zichzelf, meldt hij dit terstond aan de andere leden van het RLc-bestuur en/of de ledenvergadering van de corporatie. Hij verschaft daarover alle relevante informatie, inclusief de voor de situatie relevante informatie inzake zijn echtgenoot, geregistreerde partner of een andere levensgezel, pleegkind en bloed- en aanverwanten tot in de tweede graad.
Er worden geen besluiten genomen waarbij tegenstrijdige belangen en/of voordelen van leden van het RLc-bestuur spelen, die van materiële betekenis zijn voor de organisatie en/of voor de

betreffende leden. Het RLc-bestuur besluit buiten aanwezigheid van het betrokken lid of sprake is van een tegenstrijdig belang.

3.11 Inzicht in het bestuur

Principe:
Het is voor de vervulling van een geloofwaardige rol als bestuurder van een publiek dienstverlener van groot belang dat er inzicht bestaat over een aantal zaken rond de benoeming, dienstbetrekking en andere daarmee samenhangende zaken (HPV).

Van alle leden van het RLc-bestuur (en plaatsvervangers) wordt op de regiopagina van de (corporate) website van het Nederlands Loodswezen – opgave gedaan van:

- naam;
- functie;
- tijdstip benoeming met een aanduiding in het geval van een 2e termijn
- tijdstip van aftreden;

.Ook de opgave van eventuele nevenfuncties (zie hierboven) alsmede de onkostenvergoeding voor bestuursleden maken onderdeel uit van deze publicatie.

3.12 Klokkenluidersregeling

Principe:
Het bestuur is verantwoordelijk en draagt er zorg voor dat werknemers zonder rechtspositionele gevolgen de mogelijkheid hebben te goeder trouw te rapporteren over vermeende onregelmatigheden binnen de publieke dienstverlener aan het bestuur of aan een door hem daartoe aangewezen vertrouwensfunctionaris.
Vermeende onregelmatigheden die het functioneren van bestuurders betreffen worden gerapporteerd aan de voorzitter van de tegenkracht indien dit binnen de toegekende kaders van de tegenkracht valt en anders aan de vertrouwensfunctionaris. De klokkenluidersregeling wordt in ieder geval op de website van de publieke dienstverlener geplaatst (HPV).

De RLc Scheldemonden kent geen klokkenluidersregeling voor registerloodsen. De reden hiervoor is gelegen in de volstrekt onafhankelijke positie van de registerloods als zelfstandige beroepsbeoefenaar, die na zijn eedaflegging wordt ingeschreven in het loodsenregister. Er bestaat geen arbeidsrechtelijke verhouding met de landelijke en/of regionale corporatie en derhalve bevindt de registerloods zich nooit in een afhankelijkheidsrelatie ten opzichte van een in hiërarchische zin ‘hoger geplaatste’. Bescherming van een registerloods (al dan niet RLc-bestuurslid) middels een klokkenluidersregeling wordt derhalve niet noodzakelijk geacht. Vermeende onregelmatigheden kunnen te allen tijd door de leden van de regionale loodsencorporatie naar voren worden gebracht bij het RLc-bestuur dan wel rechtstreeks in de regionale ledenvergadering.
De RLc-Scheldemonden heeft geen werknemers in dienst. De werknemers van NLBV en de NLc vallen onder de Gedragscode van NLBV. Bestuursleden van de RLc-Scheldemonden in een rol van functioneel leidinggevende van medewerkers van NLBV en/of NLc (t.w. voorzitter en secretaris) conformeren zich aan deze gedragscode.

3.13 Klachtenregelingen, tuchtrecht en de Nationale ombudsman

Principe:
Het bestuur is verantwoordelijk en draagt er zorg voor dat de publieke dienstverlener één of meerdere klachtenregeling(en) heeft. De klachtenregeling is toegankelijk voor iedereen en wordt in ieder geval op de website van de publieke dienstverlener geplaatst (HPV).

Momenteel kent de RLc Scheldemonden een eigen *intern* gerichte klachtenafhandelingsprocedure aangaande de (publiekrechtelijke) dienstverlening welke is neergelegd in het ISPO-handboek van de regio Scheldemonden (proces 9.5). Klachten omtrent de dienstverlening worden langs het daarin beschreven proces in behandeling genomen en afgewikkeld en de aantallen worden gepubliceerd in het jaarverslag van de regionale corporatie. Het doel van deze procedure is het verwerven van inzicht in mogelijke verbeteringen van de dienstverlening en interne processen.

De Algemene wet bestuursrecht (Awb) kent bovendien een regeling voor klachtbehandeling door een bestuursorgaan (Titel 9.1 Awb), waarin beschreven staat dat 'een ieder het recht (heeft) om over de wijze waarop een bestuursorgaan zich in een bepaalde aangelegenheid jegens hem of een ander heeft gedragen, een klacht kan indienen bij dat bestuursorgaan'. Deze regeling is dus ook van toepassing op het RLc-bestuur.

Naast bovengenoemde klachtenafhandelingsprocedures bestaat de mogelijkheid tot het indienen van een klacht tegen een individuele registerloods op grond van de Loodsenwet. Degene die rechtstreeks in zijn belang is getroffen kan in het geval van een vermeende overtreding van een verordening of van een krachtens verordening gegeven nader voorschrift als bedoeld in artikel 15 Lw, een zaak aanhangig maken bij het tuchtcollege loodsen door het indienen van een schriftelijke klacht. Op deze plaats wordt volstaan met een verwijzing naar de bepalingen aangaande tuchtrechtspraak in hoofdstuk VII Lw.

Tot slot: de Nationale ombudsman is het instituut waar burgers ("een ieder") klachten kunnen indienen tegen gedragingen van de overheid of een overheidsinstantie. De Nationale Ombudsman is een zgn. Hoog College van Staat, net als de Eerste en Tweede Kamer, de Raad van State en de Algemene Rekenkamer. Dit betekent dat het een instelling is die onafhankelijk opereert van de Nederlandse regering.
De Nationale ombudsman behandelt niet alleen klachten tegen de Rijksoverheid, maar ook die tegen bijv. provincies, (diverse) gemeenten, waterschappen alsmede andere bestuursorganen, waaronder de NLc en **de RLc's** (dus niet: NLBV).
De Nationale ombudsman beoordeelt of het bestuursorgaan zich in de door hem onderzochte aangelegenheid al dan niet behoorlijk heeft gedragen en kan zo nodig aanbevelingen doen. In dat laatste geval dient het bestuursorgaan binnen redelijke termijn aan te geven op welke wijze aan de aanbeveling gevolg zal worden gegeven. Indien het bestuursorgaan de aanbeveling niet overneemt dient zij dit met redenen omkleed aan de Nationale ombudsman mee te delen.
In de Algemene wet bestuursrecht (Titel 9.2) zijn diverse bepalingen opgenomen van procedurele aard, waarin wordt aangegeven hoe het onderzoek van een ombudsman verloopt (o.a. hoor- en wederhoor) en welke middelen de Nationale ombudsman daarbij ter beschikking staan.

4. Principes van tegenkracht

4.1 Taak en werkwijze tegenkracht

Principe:
Het bestuur draagt zorg voor een van het bestuur onafhankelijk werkende tegenkracht. Als onderdeel van haar rol in het toezicht op het handelen van het bestuur en/of haar rol in checks and balances bij het handelen van het bestuur denkt en helpt de tegenkracht binnen de kaders van de aan haar toegekende rol constructief mee bij het tot stand komen van de strategie van de organisatie (HPV).

De tegenkracht van het RLc-bestuur is de ledenvergadering van de regionale corporatie. Deze vergadering komt circa 3-4 keer per jaar bijeen en op grond van artikel 14, derde lid Lw voorziet de vergadering bij reglement in het doeltreffend verloop van de ledenvergaderingen. Ter uitvoering van deze wettelijke bepaling heeft de ledenvergadering van de RLc Scheldemonden het Vergaderreglement ledenvergadering RLc Scheldemonden vastgesteld.
Aan de ledenvergadering worden in ieder geval de volgende onderwerpen voorgelegd:

- Vaststelling van de begroting van de RLc (ter besluitvorming);
- Regionaal aannamebeleid studenten MMP (ter consultatie);
- Vaststelling RLc-jaarverslag incl. jaarrekening (ter besluitvorming);
- Voordracht vanuit de regio voor benoeming bestuurslid Beroeps Pensioenfonds Loodsen (ter besluitvorming);
- Benoeming vanuit de regio van een bestuurslid STABER (Stichting Algemeen Beroepsfonds Registerloodsen; ter besluitvorming);
- Benoeming lid regionale kascontrolecommissie (ter besluitvorming);
- Benoeming RLc-bestuursleden (ter besluitvorming);
- Beleidsplan RLc, evaluatie en bijstelling (ter besluitvorming).

Jaarlijks wordt door een regionale kascontrolecommissie, bestaande uit drie leden van de regionale corporatie, een controle uitgeoefend op gedane uitgaven door de leden van het RLc-bestuur. De leden van de kascontrolecommissie worden benoemd door en uit de ledenvergadering van de regionale corporatie voor een periode van maximaal drie jaren.
De jaarrekening van de RLc, onderdeel van het jaarverslag, is daarnaast voorzien van een controleverklaring van de accountant.
De accountantscontrole omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. Bij het maken van risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening door het RLc-bestuur en het getrouwe beeld daarvan. De controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaglegging en van de redelijkheid van de door het RLc-bestuur gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Zoals hierboven reeds werd aangegeven is de ledenvergadering van de regionale corporatie belast met de benoeming van de (plaatsvervangende) leden van het RLc-bestuur.
Hoewel de Loodsenwet – in tegenstelling tot de wijze van benoeming – geen bepaling kent omtrent de wijze van ontslag van een (plaatsvervangend) RLc-bestuurslid, is het in de praktijk ondenkbaar dat een corporatielid zitting heeft in het RLc-bestuur zonder daarbij het vertrouwen te genieten van de (meerderheid van de) ledenvergadering van de RLc.

4.2 Samenstelling tegenkracht

Principe:
De tegenkracht moet een goede balans kennen van kennis, ervaring, onafhankelijkheid en kennis van de publieke dienstverlener en zijn context. Dit stelt hem in staat de aan hem toegekende verplichtingen en verantwoordelijkheden effectief uit te voeren (HPV).

De tegenkracht van het RLc-bestuur wordt gevormd door de leden van de regionale corporatie gezamenlijk. Door en uit hun midden worden de RLc-bestuursleden gekozen en de ledenvergadering fungeert als 'toezichthouder' op het RLc-bestuur. Het RLc-bestuur legt verantwoording af over het door haar gevoerde beleid aan de regionale ledenvergadering.
Alle leden van de corporatie zijn registerloods en beschikken over voldoende kennis en ervaring in het algemeen en over kennis van het Nederlands Loodswezen en de context waarbinnen het Nederlands Loodswezen opereert in het bijzonder.

Het feit dat de leden van de (publiekrechtelijke) RLc daarnaast tevens in een privaatrechtelijk verband zijn georganiseerd (namelijk als vennoten in een regionale maatschap van waaruit o.m. de individuele winstverdeling wordt geregeld) en het feit dat zij allen aandeelhouder zijn van NLBV, draagt bij aan de robuustheid van de regionale vergadering in haar rol als tegenkracht voor het RLc-bestuur. Ten aanzien van het functioneren van de leden van de corporatie kan qua betrokkenheid gemakkelijk de vergelijking worden getrokken met aandeelhouders: laatstgenoemde zijn immers (mede vanuit financieel oogpunt) sterk verbonden met het bedrijf en aan hen dient dan ook op zorgvuldige wijze verantwoording afgelegd te worden.

4.3 Professionele ontwikkeling tegenkracht

Principe:
Alle leden van de tegenkracht krijgen bij hun indiensttreding voldoende opleiding en werken regelmatig hun kennis en kunde bij (HPV).

De leden van de regionale corporatie zijn zelfstandige beroepsbeoefenaars en zijn allen - naast een nautische Hbo-opleiding - in het bezit van het diploma Opleiding tot Registerloods (OTR) dan wel (sinds 2014) het diploma Master in Maritime Piloting (OTR:MMP). Onderdeel van beide laatstgenoemde opleidingen vormt - naast de vakinhoudelijke opleiding tot registerloods - ook de opbouw van kennis omtrent de organisatie, de sturing van de organisatie en het toezicht daarop.
Als invulling van de regionale permanente educatie worden regionale voorlichtingsavonden georganiseerd om de registerloodsen op de hoogte te brengen/te houden van actuele landelijke en regionale dossiers. Hierbij wordt naast de actuele ontwikkelingen ook achtergrondinformatie gegeven , soms als aanvulling op en herhaling van onderwezen stof in de initiële opleiding. Deze vorm van regionale permanente educatie leidt tot kennisverbreding en biedt de registerloods ondersteuning in zijn rol als tegenkracht/toezichthouder in regionale en landelijke vergaderingen.

4.4 Evaluatie functioneren tegenkracht

Principe:
De tegenkracht voert jaarlijks een formele en grondige evaluatie van het eigen functioneren uit en dat van de individuele leden (HPV).

De organisatorische inrichting van de RLc Scheldemonden is dusdanig dat een aparte formele evaluatie van het eigen functioneren van de tegenkracht en een dergelijke evaluatie van de individuele leden niet noodzakelijk wordt geacht. Ieder corporatielid staat reeds diverse instrumenten ter beschikking om onderwerpen in een regionale ledenvergadering te agenderen of anderszins aan de orde te stellen. In de praktijk werkt dit naar tevredenheid; er gaat op deze wijze al een sterk corrigerend vermogen uit van de individuele corporatieleden alsmede van de regionale ledenvergadering in haar geheel; dit geldt overigens zowel voor het corrigerend vermogen tussen individuele corporatieleden onderling als voor het corrigerend vermogen vanuit individuele corporatieleden richting het RLc-bestuur.
Zoals al eerder aangehaald speelt in deze organisatorische setting tevens een zeer belangrijke rol het feit dat de corporatieleden ook allen lid zijn van de Loodsenassociatie Scheldemonden, een zgn. 'stille maatschap', waar de privaatrechtelijk kant van de organisatie is belegd (inclusief de winstdeling). Het mede-eigenaarschap van het privaatrechtelijk ingerichte 'bedrijf' naast het lidmaatschap van een publiekrechtelijke corporatie borgt een sterke betrokkenheid van het individu in zijn rol als vennoot in de maatschap en als lid van de regionale corporatie en dit komt de zgn. 'check's en balances' binnen de organisatie ten goede.
Tot slot dient op deze plaats niet onvermeld te blijven het feit dat de hoogte van de Nederlandse loodsgeldtarieven onderhevig zijn aan een wettelijk vastgelegd toezichtsregime dat uitgeoefend wordt door de Autoriteit Consument en Markt (ACM), hetgeen ook invloed heeft op het corrigerend vermogen van de regionale ledenvergadering. Een op hoofdlijnen vergelijkbare vorm van toezicht vindt plaats in de regio Scheldemonden ten aanzien van de loodsgeldtarieven voor de Scheldevaart[10]: hiervoor geldt een toezichtsregime dat is neergelegd in een internationale overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en het Nederlands Loodswezen (regio Scheldemonden) en ook dit regime heeft invloed op het eerder aangehaalde corrigerende vermogen van de regionale ledenvergadering.

4.5 Tegenstrijdige belangen en leden van de regionale corporatie

Principe:
Elke vorm en schijn van belangenverstrengeling tussen de publieke dienstverlener en leden van de tegenkracht wordt vermeden. Er worden geen besluiten genomen waarbij tegenstrijdige belangen en/of voordelen van leden van de tegenkracht spelen, die van betekenis zijn voor de publieke dienstverlener en/of voor de betreffende leden (HPV).

Elke vorm en schijn van belangenverstrengeling tussen de publieke dienstverlener en (individuele) leden van de RLc dient te worden vermeden. Er worden geen besluiten genomen waarbij tegenstrijdige belangen en/of voordelen van (individuele) leden van de regionale

[10] Hiermee wordt bedoeld de opvaart naar en de afvaart van Antwerpen en Gent.

corporatie spelen, die van betekenis zijn voor de publieke dienstverlener en/of voor de betreffende (individuele) regionale corporatieleden.

Een lid van de regionale corporatie meldt een (potentieel) tegenstrijdig belang dat van betekenis is voor de organisatie en/of voor zichzelf terstond aan de voorzitter van de ledenvergadering van de regionale corporatie (= de voorzitter van de regionale corporatie) en verschaft daarover alle relevante informatie, inclusief de voor de situatie relevante informatie inzake zijn echtgenoot, geregistreerde partner of een andere levensgezel, pleegkind en bloed- en aanverwanten tot in de tweede graad.
De ledenvergadering van de regionale corporatie besluit buiten aanwezigheid van het betrokken corporatielid of sprake is van een tegenstrijdig belang.

Tot slot wordt op deze plaats nog opgemerkt dat het verwerven van revenuen uit andere taken dan die genoemd zijn in artikel 27a van de Loodsenwet (ofwel uit andere taken dan het verrichten van loodsdiensten en andere bij of krachtens de wet opgedragen taken) stringent is gereguleerd in het Besluit markttoezicht registerloodsen (art. 2.5 Besluit markttoezicht registerloodsen; de zgn. ‘bagatel-bepaling’). Jaarlijks wordt deze bepaling door de ACM getoetst bij de vaststelling van het tariefbesluit.

5. Principes van beheersen

5.1 Risicomanagement en interne beheersing

Principe:
Het bestuur is verantwoordelijk voor het bepalen van de aard en omvang van de belangrijke risico’s die men wil nemen om de strategische, publieke en maatschappelijke doelen te bereiken. Het bestuur moet een systeem van risicomanagement en interne beheersing onderhouden. Het bestuur bespreekt de risico’s en de beheersing ervan in ieder geval met de tegenkracht. Het bestuur spreekt zich uit over de toekomstverwachtingen van de organisatie (HPV).

In 2018 zijn met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat afspraken gemaakt over de implementatie van het Gemeenschappelijk normenkader financieel beheer, verantwoording en intern toezicht (hierna: normenkader). Het normenkader en de vertaling daarvan door het Ministerie naar het Nederlands Loodswezen vormen de basis voor ons risicomanagement- en controlesysteem.
Nederlands Loodswezen is door haar maatschappelijke functie en met haar ondernemende bedrijfsvoering blootgesteld aan strategische, operationele, financiële en compliance risico 's. Om meer grip op - en inzicht te krijgen in - deze risico's en in staat te zijn deze te beheersen, zijn alle entiteiten, die samen Nederlands Loodswezen vormen, in 2018 gestart met het implementeren van risicomanagement.

Het RLc-bestuur is verantwoordelijk voor het bepalen van de aard en omvang van de belangrijke risico’s die men wil nemen om de strategische, publieke en maatschappelijke doelen te bereiken, e.e.a. uiteraard binnen de bandbreedte van haar (beperkte) wettelijke taken en bevoegdheden.

Het RLc-bestuur brengt samen met het MT Scheldemonden (t.b.v. LAS en NLBV in de regio) jaarlijks de regionale risico's in kaart en maakt daarbij een inschatting van de kans dat een risico zich voordoet en van de impact die dit risico heeft op de regio Scheldemonden (Risico = Kans x Impact). De geïdentificeerde risico's zijn geprioriteerd en vastgelegd in een risicoregister. Voor ieder risico zijn beheersmaatregelen geïnventariseerd en geformuleerd. Het regio brede register is in beheer bij de regiocontroller en per risico is een risico-eigenaar benoemd.

Jaarlijks worden bovendien de zgn. key-risico's door het RLc-bestuur geïdentificeerd die als input dienen voor de landelijke opsomming van key-risico's waarover verantwoording wordt afgelegd in het Publiek Jaarverslag van het Nederlands Loodswezen.

In het ISPO Handboek van de regio Scheldemonden is ten aanzien van de onderwerpen kwaliteit en veiligheid, het risicomanagement en de interne beheersing *rondom de beroepsuitoefening* beschreven en dit wordt periodiek ge-audit in het kader van de ISPO-certificering.
In het RLc-beleidsplan formuleert het RLc-bestuur vier jaarlijks haar beleidsvoornemens op basis van toekomstverwachtingen van de beroepsorganisatie. Dit plan (dat jaarlijks wordt geactualiseerd) wordt ter vaststelling aangeboden aan de ledenvergadering van de regionale corporatie. Dit plan omvat standaard een hoofdstuk 'Risicomanagementsysteem' waarin de key-risico's gekoppeld worden aan de beleidsvoornemens van het RLc-bestuur.

Op financieel terrein biedt de landelijke planning- en controlcyclus alsmede de ISO-certificering van de bedrijfsprocessen (waarvan de uitvoering is ondergebracht bij NLBV) voldoende waarborgen.

5.2 (Meerjaren)begroting

Principe:
Het bestuur stelt een begroting ten behoeve van het daaropvolgende jaar op (HPV).

Het RLc-bestuur stelt jaarlijks een (financiële) begroting op voor de Regionale loodsencorporatie Scheldemonden. Deze wordt ter vaststelling aangeboden aan de ledenvergadering.
Ook stelt het RLc-bestuur jaarlijks een meerjaren formatieplanning op, aan de hand waarvan het Instellingsbestuur (het bestuur dat eindverantwoordelijk is voor de geaccrediteerde opleiding OTR:MMP) geadviseerd wordt over het aantal te verstrekken deelnamebewijzen aan de OTR:MMP voor de regio Scheldemonden.

5.3 Controllingfuncties (financieel-economisch en juridisch)

Principe:
Het bestuur is verantwoordelijk voor een aparte en onafhankelijke positionering van de controllingfunctie in de bedrijfsvoering van de publieke dienstverlener. De controllingfunctie wordt op tijd door het bestuur betrokken bij strategie- en uitvoeringsbesluiten (HPV).

De bedrijfsvoering van de RLc Scheldemonden wordt formeel uitgevoerd door NLBV. In de regio is daarvoor (o.a.) een regiocontroller benoemd die weliswaar hiërarchisch wordt aangestuurd door de financieel directeur van NLBV, doch functioneel (in de dagelijkse praktijk) direct door de voorzitter van RLc Scheldemonden in zijn rol als gemandateerd bestuurder van NLBV (voor specifieke taken in de regio). De regiocontroller wordt aangesteld bij NLBV (de formele werkgever); de benoeming van de regiocontroller vindt plaats in overeenstemming met de voorzitter van de maatschap in de regio Scheldemonden (= tevens voorzitter van de RLc Scheldemonden) en na afstemming in de bestuursraad Loodswezen[11] (zie Bijlage 2 van de Maatschapsovereenkomst, onder punt 8).

De regiocontroller wordt door het RLc-bestuur als adviseur betrokken bij strategische- en uitvoeringsbesluiten en bij de toetsing van de doelmatigheid van een besluit tot besteding van gelden.
De RLc-begroting wordt opgesteld door de regiocontroller, waarna deze via het RLc-bestuur ter vaststelling wordt voorgelegd aan de ledenvergadering van de regionale corporatie.

Naast de regiocontroller kent de regio Scheldemonden een Regionaal stafmedewerker Beleid en Juridische Zaken. Deze stafmedewerker wordt eveneens als adviseur door het RLc-bestuur betrokken bij strategische- en uitvoeringsbesluiten en speelt een rol bij de bewaking van de (juridische) kwaliteit en de integriteit van de besluitvorming. In de regio Scheldemonden is deze functionaris aangesteld onder meer met het oog op de politieke en juridische complexiteit van de grensoverschrijdende samenwerking tussen de RLc-Scheldemonden en het Vlaamse Gewest.
Deze stafmedewerker wordt weliswaar hiërarchisch aangestuurd door de voorzitter van de NLc (NLc is de formele werkgever), doch functioneel (in de dagelijkse praktijk) door de voorzitter van RLc Scheldemonden. De benoeming van de Regionaal stafmedewerker Beleid en Juridische zaken vindt plaats met instemming van de voorzitter van de RLc Scheldemonden.

5.4 Interne auditfunctie

Principe:
De interne auditfunctie, die een belangrijke rol kan spelen in het beoordelen en toetsen van interne risicobeheersings- en controlesystemen, functioneert onder de verantwoordelijkheid van het bestuur (HPV).

[11] De bestuursraad Loodswezen wordt ook wel aangeduid met 'Commissie artikel 19', verwijzend naar de commissie genoemd in artikel 19, lid 5, van de Maatschapsovereenkomsten; deze commissie dient niet verward te worden met 'de Bestuursraad' zoals beschreven in het Bestuursstatuut Loodswezen 2022.

Hierboven is reeds melding gemaakt van de jaarlijkse interne audit in het kader van de ISPO-certificering. Deze vindt plaats onder verantwoordelijkheid van het RLc-bestuur.
Uitgangspunt bij de inrichting van het risicomanagement is het zgn. 'three lines of defence-model'. Proceseigenaren (de eerste lijn) identificeren hun risico's, rapporteren en beoordelen deze risico's en zetten ze af tegen de vast te stellen risicobereidheid. De tweede lijn stelt de kaders, geeft advies, monitort en zorgt ervoor dat het RLc-bestuur voldoet aan wet- en regelgeving en intern beleid. De derde lijn (de interne auditfunctie) voert operational audits uit, gericht op diverse processen, waarbij de effectiviteit van het risicomanagementsysteem getoetst wordt. De tweede lijnscontrole is in de regio Scheldemonden belegd bij de regiocontroller. Daarnaast kan het RLc-bestuur - indien gewenst – additionele auditopdrachten (d.i. derde lijnscontrole) verstrekken aan de interne auditor van de afdeling Audit & Risk van NLBV.

6. Principes van verantwoording

6.1 Verslaglegging, financiën en prestaties

Principe:
Het bestuur geeft een getrouwe, evenwichtige en begrijpelijke waardering van de toestand en de vooruitzichten van de publieke dienstverlener. De tegenkracht ziet erop toe dat het bestuur deze verantwoordelijkheid vervult (HPV).

Het RLc-bestuur stelt jaarlijks een jaarverslag op van de RLc Scheldemonden waarin het bestuur verantwoording aflegt over de resultaten en het gevoerde beleid. Dit verslag wordt ter vaststelling aangeboden aan de ledenvergadering van de regionale corporatie die daarmee toezicht houdt op de getrouwe, evenwichtige en begrijpelijke waardering van de toestand en de vooruitzichten van de RLc Scheldemonden (de bestuurskosten van de RLc worden overigens niet opgenomen in de jaarrekening van de RLc maar in die van de NLc).
Bij de opstelling van het regionale jaarverslag draagt het RLc-bestuur er zorg voor dat de verhalende delen van het jaarverslag consistent zijn met de financiële gegevens en de resultaten van de organisatie accuraat weergeven.
Het jaarverslag is voorzien van een controleverklaring van de accountant en het jaarverslag wordt na vaststelling gepubliceerd op de regionale website van het Loodswezen.

Het RLc-bestuur levert getrouwe, evenwichtige en begrijpelijke informatie aan op landelijk niveau, welke de Algemene Raad (van de NLc) op haar beurt moet geven op basis van wettelijke voorschriften. Denk hierbij aan de jaarlijkse Financiële verantwoording (inclusief controleverklaring van de accountant) richting de ACM.
Ten aanzien van deze Financiële verantwoording ziet de (landelijke) ledenvergadering van de NLc - als tegenkracht - er op toe dat de Algemene Raad haar verantwoordelijkheid op correcte wijze vervult.

6.2 Rol, benoeming, beloning en beoordeling van het functioneren van de externe accountant

Principe:
De tegenkracht is de opdrachtgever van de externe accountant (HPV).

Momenteel wordt de opdracht aan de externe accountant, voor wat betreft de controle op jaarstukken van de RLc Scheldemonden, verstrekt door de regiovoorzitter namens het RLc-bestuur. De ledenvergadering van de Regionale loodsencorporatie Scheldemonden neemt hierover in haar vergadering geen expliciet besluit; de opdrachtverstrekking aan de accountant vloeit direct voort uit de besluitvorming inzake opdrachtverstrekking aan de accountant die plaatsvindt in de landelijke ledenvergadering van de NLc (de publieke kant van de organisatie) en de GVvV (de private kant van de organisatie). Gelet op de sterke verwevenheid van de verschillende entiteiten binnen het Loodswezen is er om pragmatische redenen voor gekozen om accountantscontrole op de RLc en de regionale loodsenassociatie uit te laten voeren door de accountant die door de landelijke vergaderingen (NLc en GVvV) wordt benoemd. De RLc volgt derhalve de landelijke besluitvorming op dit onderwerp (echter, de leden van de regionale corporatie hebben – aangezien zij ook allen lid zijn van de NLc – wel invloed op deze besluitvorming).

Bij de start van de (niet-openbare) aanbestedingsprocedure voor accountantsbenoeming worden de werkzaamheden van een accountant voor controle bij alle verschillende entiteiten van het Nederlands Loodswezen beschreven in een Programma van Eisen.

Jaarlijks wordt in de Bestuursraad de werkwijze van de benoemde accountant beoordeeld. De regiovoorzitters binnen de Algemene Raad brengen daarbij de bevindingen in rondom de werkwijze van de accountant in hun regio en de directeur NLBV brengt zijn bevindingen in vanuit de Centraal Ondersteunende Dienst (COD). De beoordeling (inclusief de regionale bevindingen en de bevindingen van COD) worden met de accountant gedeeld en indien nodig worden (aanvullende) afspraken met de accountant gemaakt om de dienstverlening van de accountant te optimaliseren.

6.3 Relatie en communicatie van de externe accountant met de organen van de publieke dienstverlener

Principe:
De externe accountant is in ieder geval aanwezig bij de vergadering van de tegenkracht waarin over de vaststelling of goedkeuring van de jaarrekening wordt besloten. De externe accountant rapporteert zijn bevindingen betreffende het onderzoek van de jaarrekening gelijkelijk aan het bestuur en indien passend in het kader van de aan de tegenkracht toegekende verantwoordelijkheden, aan de tegenkracht (HPV).

De jaarrekening van de RLc Scheldemonden wordt jaarlijks vastgesteld door de ledenvergadering van deze corporatie. Het accountantsrapport en de controleverklaring worden opgenomen bij de vergaderstukken.

De accountant is tot op heden niet aanwezig bij de ledenvergadering van de RLc; de reden daarvoor is de reeds jarenlange, beperkte financiële omvang van de jaarrekening[12] afgezet tegen de kosten van een accountant voor aanwezigheid in de vergadering. De meerwaarde van die aanwezigheid is naar verwachting nihil.

7. Principes van naleving en monitoring

Principe:
Organisaties die de code onderschrijven doen dit publiekelijk en zijn in dialoog met hun belanghebbenden. Het bestuur geeft expliciet aan hoe de in deze code opgenomen principes worden gevolgd en doet er jaarlijks in zijn publieke verantwoording verslag van (HPV).

De organisatie 'Nederlands Loodswezen' kent vele entiteiten met elk hun eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden. De RLc Scheldemonden hecht daarom grote waarde aan heldere en solide systemen, processen en structuren waarmee de regionale beroepsorganisatie wordt bestuurd, geleid en gecontroleerd. Dit vertaalt zich onder meer in de voorliggende Code Goed Bestuur RLc Scheldemonden, welke is afgeleid van de Code Goed Bestuur Publieke Dienstverleners van de Handvestgroep Publiek Verantwoorden.

Deze code van de RLc is gepubliceerd via het regionale gedeelte (Scheldemonden) van de corporate website van het Nederlands Loodswezen en is daarmee voor een ieder toegankelijk. De monitoring van de toepassing van de Code Goed Bestuur RLc Scheldemonden vindt vooralsnog intern plaats en rapportage daarover vindt plaats in het jaarverslag van de RLc Scheldemonden.

==== einde document ====

[12] De afgelopen jaren bedroegen de exploitatielasten telkens ca. € 90K bij een balanstotaal van ca. € 350K.